

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**VEIKLOS AUDITO
IŠANKSTINIO TYRIMO ATASKAITA**

**MELIORACIJOS IR HIDROTECHNINIŲ STATINIŲ INFRASTRUKTŪROS
PRIEŽIŪRA IR PLĖTOJIMAS**
2024 m.. sausio mėn. 23 d. Nr.1-1-(2.1)

Marijampolė

Auditą atliko: Raimonda Jasiulevičiūtė, Daiva Juškevičienė, Rita Ražinskienė.

Su audito ataskaita galima susipažinti

Marijampolės savivaldybės interneto puslapyje www.marijampole.lt

Audito ataskaita pateikta: Marijampolės savivaldybės merui, Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriui, Marijampolės savivaldybės tarybos kontrolės komitetui.

Turinys

SĄVOKOS	3
IŠANKSTINIO TYRIMO TIKSLAS, APIMTIS IR METODAI	4
IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI	4
IŽANGA	4
SAVIVALDYBEI VALSTYBĖS NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANTYS MELIORACIJOS IR HIDROTECHNIKOS STATINIAI	5
PASIEKTŲ REZULTATŲ VERTINIMAS	8
PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ SIŪLOMA BAIGTI AUDITĄ IŠANKSTINIŲ TYRIMŲ	9
PRIEDAI	10

SAVOKOS

Melioracija – dirvožemio gerinimas hidrotechninėmis, kultūrtechninėmis, agromelioracinėmis ir kitomis priemonėmis siekiant sureguliuoti dirvožemio vandens, šilumos ir oro režimą, sudaryti geresnes sąlygas žemdirbystei, išsaugoti ir padidinti dirvos derlingumą, formuoti racionalią ūkio žemėvaldą.

Melioracijos darbai – naujų melioracijos statinių statyba, esamų melioracijos statinių rekonstravimas, remontas, nugriovimas, šių statinių priežiūra, taip pat kultūrtechninių, agromelioracinių ir agrocheminių dirvos gerinimo priemonių įgyvendinimas.

Melioracijos sistema – grupė melioracijos statinių, kurie yra susiję funkciniais ryšiais ir išsidėstę konkrečiame melioruotos žemės plote.

Melioracijos statiniai – melioracijai naudojami įvairūs statiniai (grioviai, slenksčiai, greitvietės, vandens pralaidos, drenažo rinktuvai ir sausintuvai, siurblinės, tvenkinių žemės užtvankos, pylimai, drėkinimo vamzdynai, šuliniai, vandens nuleistuvai ir kiti).

Melioruota žemė – žemės sklypas su įrengta ir veikiančia melioracijos sistema bei įgyvendintomis kultūrtechninėmis, agromelioracinėmis ir kitomis priemonėmis, sudarančiomis palankias sąlygas žemdirbystei vystyti.

ES – Europos Sąjunga

MelGis - melioracijos geografinės informacinės sistemos

K.V. - kadastrinė vietovė

IŠANKSTINIO TYRIMO TIKSLAS, APIMTIS IR METODAI

Išankstinio tyrimo tikslas – surinkti ir įvertinti informaciją apie Melioracijos ir hidrotechnikos statinių infrastruktūrą ir jų būklę, atliekamas darbų apimtis, finansavimą, lėšų naudojimo reglamentavimą.

Išankstinio tyrimo objektas – Marijampolės savivaldybė melioracijos ir hidrotechninių statinių infrastruktūros priežiūra ir plėtojimas.

Išankstinio tyrimo subjektas- Marijampolės savivaldybės administracija.

Audituojamas laikotarpis -2023 metai.

Pokyčių ir tendencijų vertinimui naudojami 2021-2023 m. laikotarpių duomenys.

Išankstinis tyrimas atliktas vadovaujantis veiklos audito vadovu ir valstybės kontrolės parengtomis rekomendacijomis¹.

IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI

Ižanga

Melioracijos statinių nuosavybės santykius, žemės savininkų ir kitų naudotojų teises ir pareigas, susijusias su melioracijos statinių statyba, naudojimu ir apsauga, taip pat melioracijos organizavimą, valdymą, projektavimą, ekspertizę, melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitą bei melioracijos finansavimo tvarką nustato Melioracijos įstatymas².

Melioracijos įstatymo 3 str. <Melioracijos statinių nuosavybė. Žemės sklype esantys melioracijos statiniai yra žemės sklypo priklausiniai ir nuosavybės teise priklauso žemės sklypo savininkui, jeigu sutartis nenustato kitaip, išskyrus valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos ir hidrotechnikos statinius,...>

Valstybei nuosavybės teise melioracijos statiniams priklauso: sureguliuoti upeliai, grioviai, nuvedantys vandenį nuo daugiau kaip vieno žemės savininko ar kito naudotojo sklypo, juose esantys melioracijos statiniai, tvenkiniai, kurie ribojasi su dviejų ir daugiau žemės savininkų ar kitų naudotojų žeme, hidrotechnikos statiniai, polderiai ir kitos melioracijos sistemos, jeigu jose mechanškai keliamas vanduo, kanalizuoti grioviai ir drenažo rinktuvai, jeigu jų skersmuo yra 12,5 cm ir didesnis ir jeigu jie yra pastatyti už valstybės lėšas, nepaisant to, kas yra žemės sklypo, kuriame yra šie melioracijos statiniai, savininkas.

Melioracijos statinių apžiūros svarbios, siekiant nustatyti ir nuolatos stebėti melioracijos statinių būklę ir jos pokyčius. Atsižvelgdamos į tai savivaldybės turi apskaičiuoti lėšų poreikį melioracijos sistemoms prižiūrėti ir rekonstruoti, planuoti šios srities politiką, valstybės biudžeto ir ES paramos lėšų panaudojimą.

2021 m. vertinat valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių būklę, savivaldybės teikė informaciją apie lėšų poreikį blogos būklės melioracijos statiniams rekonstruoti. Visų savivaldybių lėšų poreikis melioracijos statiniams rekonstruoti (tiltai, pralaidos, grioviai, reguliatoriai, sausinimo siurblinės, rinktuvai nuo 125 mm iki 300 mm skersmens, rinktuvai virš 300 mm skersmens ir kt.) sudarė 1 001 347,2 mlrd. Eur. Kaip pvz. pateikiame atskirų aplinkinių savivaldybių lėšų poreikį blogos būklės melioracijos statiniams rekonstruoti.

¹ Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolieriaus 2022-02-10 įsakymas Nr. APDE-3 „Dėl veiklos audito vadovo patvirtinimo“

² Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymas, 1993-12-09 Nr. I-323 (su vėlesniais pakeitimais)

1 lentelė Informacija apie lėšų poreikį melioracijos statiniams rekonstruoti

Eilė Nr.	Savivaldybė	Lėšų poreikis investicijoms (Eur)
1	Kalvarijos sav.	23 361 000,00
2	Kazlų Rūdos sav.	1 248 600,00
3	Lazdijų raj. sav.	6 758 850,00
4	Marijampolės sav.	30 611 470,00
5	Pagėgių sav.	43 618 422,35
6	Panevėžio raj. sav.	52 831 000,00

Valstybei priklausančių melioracijos statinių priežiūros, remonto ir rekonstravimo darbus pagal Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir verslo skatinimo programą finansuoja valstybė:

- skiria tikslinių dotacijų savivaldybėms melioracijos statinių eksploatavimo, priežiūros ir nesudėtingo remonto išlaidoms;
- skiria lėšų kapitalo investicijoms Melioracijos programos investiciniams projektams įgyvendinti. Vykdam šiuos projektus atliekami melioracijos statinių remonto ir rekonstravimo darbai;
- Melioracijos turto būklės pagerinimas naudojantis ES finansine parama.

Institucijų, atsakingų už valstybei priklausančio melioracijos turto naudojimą ir priežiūrą, ir jų vykdomas funkcijas pateikta priede Nr.1.

SAVIVALDYBEI VALSTYBĖS NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANTYS MELIORACIJOS IR HIDROTECHNIKOS STATINIAI

Pagal melioracijos įstatymo³ 7 str. 3 d. Valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius patikėjimo teise valdo ir naudoja savivaldybės.

Marijampolės savivaldybei Valstybės nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių balansinė vertė 2023-12-31 m. buvo 4 008,3 tūkst. Eur; 2022 -12-31 šio turto vertė buvo 4 704,3 tūkst. Eur; 2021 -12-31 šio turto vertė buvo 3 939,6 tūkst. Eur.

Pagal buhalterinės apskaitos duomenis Valstybės nuosavybės teise melioracijos ir hidrotechnikos statinius sudaro :

- tiltai 16 vnt. per Sasnavą, per Jiesią, per Sūduonę, per Šlavantą ir kt.
- tvenkiniai 8 vnt. tame sk. Smilgių k. v. 19,6 ha, Sasnavos k. v. 8,5 ha, Balsupių k. v. 18,4 ha ir kt.
- pralaidos 943 vnt. tame sk. Patašinės k. v. 88 vnt., Šunskų k. v. 54 vnt., Daukšių k. v. 50 vnt., Liudvinavo k. v. 56 vnt.
- uždaro sausinimo tinklas 4893,446 km. tame sk. Daukšių k. v. vietovė 3,177 km, Valavičių k. v. 2902,5 ha, Patašinės k. v. 2567,7 ha, Liudvinavo k. v. 3292,7 ha ir kt.
- Lieptai 4 vnt.
- Regulatoriai 34 vnt.
- Magistraliniai grioviai 758,58 km tame sk. per Daukšių k. v. 52,4 km, per Gudelių k. v. 46,7 km, per Valavičių k. v. 43 km, per Šunskų k. v. 53,5 km ir t.t
- Savivaldybė patikėjimo teise valdo ir kitus melioracijos statinius.

Pateikiame informaciją apie melioracijos ir hidrotechnikos statinių balansinę sudėtį lentelėje Nr.2.

³ Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymas, 1993-12-09 Nr. I-323 (su vėlesniais pakeitimais)

2 lentelė Informacija apie melioracijos ir hidrotechnikos statinių vertę Eur

Turto pavadinimas	Savivaldybės turto balansinė vertė		
	2021 m	2022 m	2023 m
1203201 Kiti statiniai	400446,79	378796,65	357775,53
	Valstybės turto balansinė vertė		
1203121 Tiltai	42939,77	143540,41	37441,59
1203201 Kiti statiniai	3896677,99	4560731,45	3970886,92
	3939617,76	4704271,86	4008328,51
Iš viso:	4340064,55	5083068,51	4366104,04

Savivaldybei nuosavybės teise priklausančios melioracijos ir hidrotechnikos statiniai sudaro 8 proc. visų melioracijos ir hidrotechnikos statinių. Pagal buhalterinius duomenis savivaldybės melioracijos turtą sudaro kiti statiniai: LEZ Marijampolės savivaldybės teritorija drenažas -2,8 km, Šunskų sen. Šunskų miest, Varpo g. drenažo sistema (plotas 3,78 ha, ilgis 1,5 km.); Igliaukos sen. Paužiškių k. 15 B siurblinė 63 kv. m. ir kt. Viso šio turto balansinė vertė 2023-12-31 buvo 357,8 tūkst. Eur. Sukauptas nusidėvėjimas 148,3 tūkst. Eur.

Valstybei priklausančios melioracijos ir hidrotechnikos statiniai, kuriuos patikėjimo teise valdo savivaldybė balansinė vertė 2023-12-31 4008,3 tūkst. Eur, sukauptas nusidėvėjimas 13384 tūkst. Eur.

Vadovaujantis Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo ir priežiūros, būklės vertinimo, darbų apimčių nustatymo, melioracijos sistemų apsaugos, melioracijos darbų finansavimo ir melioracijos statinių nurašymo taisyklių⁴ patvirtinimo 20 p. Savivaldybė melioracijos ir hidrotechninių statinių remonto darbai atliekami valstybės biudžeto lėšomis, ES finansinės paramos lėšomis, savivaldybės lėšomis.

Marijampolės savivaldybės taryba patvirtinusi Marijampolės savivaldybės finansuojamos valstybės biudžeto specialiomis tikslinėmis dotacijomis melioracijai, objektų sąrašą⁵ 2021 m, 2022 m., 2023 m. Priedas Nr.2.

2021 metais Marijampolės savivaldybės biudžete patvirtinta⁶: specialiosios tikslinės dotacijos melioracijos statinių remontui ir priežiūrai - 180,00 tūkst. Eur; savivaldybės lėšos Šventragio ir Igliaukos kadastro vietovių melioracijos įrenginių rekonstrukcijai -12,7 tūkst. Eur ir melioracijos ir hidrotechnikos statinių būklės gerinimui -189,1 tūkst. Eur.

2022 metais savivaldybės biudžete patvirtinta⁷: specialiosios tikslinės dotacijos melioracijos statinių remontui ir priežiūrai - 178 tūkst. Eur; savivaldybės lėšos melioracijos ir hidrotechninių statinių būklės gerinimui ir Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių priežiūrai, remontui, rekonstravimui – 271,7 tūkst. Eur; Europos Sąjungos lėšos Projekto „Šventragio ir Igliaukos kadastro vietovių valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos įrenginių rekonstravimas“ -146,7 tūkst. Eur ir savivaldybės dalis šiam projektui vykdyti (paskolos lėšos)- 76,7 tūkst. Eur bei Valstybės lėšos skirtos Valstybės nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechninių statinių valdymui ir naudojimui 777 tūkst. Eur. Šios lėšos skirtos LR Žemės ūkio ministro įsakymo⁸ 2 punktu pagerinti valstybės nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių būklę.

⁴ Lietuvos žemės ūkio ministro 2013-03-21 įsakymas Nr. 3D-211 „Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo ir priežiūros, būklės vertinimo, darbų apimčių nustatymo, melioracijos sistemų apsaugos, melioracijos darbų finansavimo ir melioracijos statinių nurašymo taisyklių 4 patvirtinimo“

⁵ Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-04-25 Sprendimas Nr. 1-150 „Dėl Marijampolės savivaldybės 2022 m. finansuojamos valstybės biudžeto specialiomis tikslinėmis dotacijomis melioracijai, objektų sąrašo patvirtinimo“. Marijampolės savivaldybės tarybos 2023-05-29 Sprendimas Nr. 1-174 „Dėl 2023 metais specialiųjų tikslinių dotacijų melioracijai lėšomis vykdomų valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių darbų (objektų) sąrašo patvirtinimo“.

⁶ Marijampolės savivaldybės tarybos 2021-02-22 sprendimu Nr.1-23 (Marijampolės savivaldybės tarybos 2021-12-22 sprendimo Nr.1-304 redakcija Dėl Marijampolės savivaldybės 2021 m vasario 22 d. sprendimo Nr.1-23 „Dėl Marijampolės 2021 metų biudžeto patvirtinimo“) redakcija

⁷ Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-01-31 sprendimu Nr.1-1 (Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-12-22 sprendimo Nr.1-317 redakcija Dėl Marijampolės savivaldybės 2022 m sausio 31 d. sprendimo Nr.1-1 „Dėl Marijampolės 2022 metų biudžeto patvirtinimo“) redakcija

⁸ LR Žemės ūkio ministro 2022-05-17 įsakymas Nr. 3D-341 „Dėl 2022 metų finansavimo priemonės „Pagerinti valstybės nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių būklę, didinant žemės ūkio veiklos konkurencingumą“ įgyvendinti patvirtinimo“

2023 metais Savivaldybės biudžete⁹ patvirtinta: specialiosios tikslinės dotacijos melioracijos statinių remontui ir priežiūrai - 179,00 tūkst. Eur; savivaldybės lėšos melioracijos ir hidrotechnikos statinių būklės gerinimui - 533 tūkst. Eur ir Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių priežiūrai, remontui ir rekonstravimui 22 tūkst. Eur.

3 lentelė. Savivaldybės biudžete patvirtintos lėšos pagal finansavimo šaltinius melioracijos statinių remontui ir priežiūrai ir rekonstrukcijai tūkst. Eur

Metai	Specialiosios tikslinės dotacijos	Savivaldybės biudžeto lėšos	Europos Sąjungos lėšos	Valstybės biudžeto lėšos	Paskolos lėšos	Iš viso
2021	180	201,8				381,8
2022	178	271,7	146,7	777	76,5	1449,9
2023	179	555				734

Išanalizavus 2021-2023 metais skirtas lėšas melioracijos sistemų priežiūrai, darytina išvada, kad nors ir melioracijai skirti asignavimai kiekvienais metais didėja, tačiau šių lėšų nepakanka. Nors melioracijos sistemų priežiūra savivaldybėms yra valstybės deleguota funkcija, klostosi tokia situacija, kad pačiai savivaldybei tenka skirti kur kas daugiau pinigų melioracijos sistemoms prižiūrėti ir atnaujinti, nei jų skiria pati melioracijos statinių savininkė – valstybė. Todėl už dotacijų lėšas suremontuoti nors kiek daugiau sugedusių melioracijos statinių sunkiai pavyksta, nes didelė dalis pinigų panaudojama melioracijos sistemų priežiūrai ir smulkiems drenažo sistemų remonto darbams. 2022 metais skirti 777 tūkst. Eur buvo panaudoti Netičkampio, Kumelionių, Baraginės ir Patašinės k. v. melioracijos griovių ir juose esančių statinių rekonstravimui. Atlikus šiuos darbus buvo atstatyti griovių projektiniai parametrai, pašalinta augmenija, rekonstruotos pralaidos, drenažo žiotys taip užtikrintas drenažo rinktuvų geras veikimas ir pagerintas žemės ūkio naudmenų ir juose esančių melioracijos statinių būklė.

Europos sąjungos paramos lėšos yra dar viena galimybė realiai rekonstruoti melioracijos statinius. Vienas toks projektas – „Šventragio ir Igliaukos kadastro vietovių valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių rekonstravimas“. Šventragio ir Igliaukos projekte buvo numatytos didelės darbų apimtys: buvo rekonstruota beveik 13 km griovių, per 2,6 km didelio diametro drenažo rinktuvų, 15 pralaidų, 134 drenažo žiotys, įrengti 8 paviršinio vandens nuleistuvai. Pagerinta drenažo sistemų ir melioracijos griovių veikimas 269,2 ha melioruojamame plote, iš jų – 127,8 ha yra sausinama drenažu.

Už melioracijos darbų organizavimą Marijampolės savivaldybėje atsakingas Marijampolės savivaldybės administracijos žemės ūkio skyrius. Pagal galiojančius skyriaus nuostatus¹⁰ turi užtikrinti valstybei, savivaldybei priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių eksploataciją ir priežiūrą. Skyriaus specialistai rengia sprendimų dėl melioracijos ir hidrotechnikos statinių eksploataavimo ir dirvų kalkinimo projektus; atlieka iš valstybės biudžeto finansuojamų melioracijos darbų užsakovo funkcijas; rengia melioracijos projektavimo užduotis, organizuoja šiuose objektuose statybos, remonto ir rekonstravimo darbus bei šių darbų finansavimą ir baigtų darbų priėmimą; organizuoja melioracijos darbų techninę ir autorinę priežiūrą, išduoda technines sąlygas infrastruktūros ir statinių objektams melioruotoje žemėje ir kaimo vietovėse projektuoti; organizuoja skyriaus reguliavimo sferai priskirtų melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių eksploatavimą.

Žemės ūkio skyriuje dirba du darbuotojai atsakingi už melioracijos darbus. Pareigybių aprašymuose numatyta, kad darbuotojai rengia teisės aktų projektus ir kitus susijusius dokumentus dėl administracinių paslaugų teikimo arba prireikus koordinuoja teisės aktų projektų ir kitų susijusių dokumentų dėl paslaugų teikimo rengimą. Derina melioracijos ir hidrotechnikos statinių prieš projektinius pasiūlymus ir kitą techninę dokumentaciją. Veda melioracijos statinių, melioruotos

⁹ Marijampolės savivaldybės tarybos 2023-01-30 Sprendimu Nr.1-1 (Marijampolės savivaldybės tarybos 2023-11-27 sprendimo Nr.1-330 redakcija) Dėl Marijampolės savivaldybės 2023 m sausio 30 d. sprendimo Nr.1-1 „Dėl Marijampolės 2023 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo

¹⁰ Marijampolės savivaldybės administracijos 2018-02-01 įsakymas Nr. DV-125 „Marijampolės savivaldybės administracijos žemės ūkio skyriaus nuostatai“

žemės būklės apskaitą. Tvarko valstybinės finansinės paramos teikimą, melioracijos statinių remontui, priežiūrai, rūgščių dirvožemių kalkinimui nuosavybės teise, nuomos, panaudos ar kitais pagrindais valdomos melioruotos žemės savininkams melioracijos sistemų bei statinių, statybai, rekonstravimui, remontui pagal žemės ūkio ministerijos parengtas taisykles. Vyriausieji specialistai pavaldūs skyriaus vedėjui.

Marijampolės savivaldybės žemės ūkio specialistai kiekvienais metais atlieka melioracijos ir hidrotechnikos statinių vertinimą, 2021 metais:

- apžiūrėta ir įvertinta tiltų būklė. Surašyta 16 vnt. metinės apžiūros aktų ir šių tiltų būklė įvertinta gerai;

- apžiūrėta ir įvertinta tvenkinių būklė. Surašyta 8 vnt. patikrinimo aktų, iš jų dviejų tvenkinių Širvydų tvenkinys, Valavičių tvenkinys būklė patenkinama, kitų 6 tvenkinių būklė gera;

2022 metais apžiūrėta ir įvertinta tiltų būklė. Surašyta 16 vnt. metinės tilto apžiūros aktų. 12 tiltų įvertina „gerai“ ir 4 tiltai „patenkinamai“ (tiltas per Sasnavos up., Sasnavos k., tiltas per Valčiuvos up., Tautkaičių k., tiltas per Šlavantos up., Šventragio k., tiltas up. Živavodės k.).

Melioruotos žemės savininkai ar kiti jos naudotojai teikia prašymus Žemės ūkio skyriui dėl valstybės nuosavybės teise priklausančių drenažo sistemų statinių remonto ir priežiūros. Žemės ūkio skyrius pateikė informaciją apie 2021 - 2023 m. gautus prašymus dėl melioracijos statinių remonto bei šių prašymų patenkinimą.

4 lentelė. Gautų ir patenkintų prašymų melioracijos statinių remontui suvestinė

Metai	Pateiktų prašymų skaičius	Patenkintų prašymų skaičius
2021	100	66
2022	54	30
2023	30	6
Viso:	184	102

Vadovaujantis žemės ūkio ministro įsakymu¹¹ Dėl valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo metodikų patvirtinimo“ turėtų dirbti 3,37 sąlyginiai darbuotojai. VĮ Žemės ūkio fondo darbuotojai atlikdami kompleksinį patikrinimą Marijampolės savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriuje, Melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo akte¹² paminėjo <Melioracijos specialistų skaičius neatitinka pagal metodiką nustatyto specialistų skaičiaus (pagal patvirtintą normatyvą melioracijos funkcijoms atlikti turi dirbti 3,37 sąlyginiai darbuotojai)>.

PASIEKTŲ REZULTATŲ VERTINIMAS

Pagal Marijampolės savivaldybės tarybos patvirtintus strateginius veiklos planus analizavome juose numatytus tikslus, uždavinius ir priemones šiems tikslams ir uždaviniams pasiekti, bei vertinome, ar pasiekti strateginiuose veiklos planuose numatyti vertinimo rodikliai.

Kiekvienų metų strateginiame veiklos plane pagal programą buvo iškelti uždaviniai ir numatytos priemonės. Lyginome strateginiuose planuose numatytą planuojamą biudžetą ir skirtus asignavimus.

2021 metais melioracijos ir hidrotechnikos statinių būklės gerinimui lėšos buvo suplanuotos 3 savivaldybės vykdomose programose:

- 07 Marijampolės savivaldybės valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų vykdymas“,
- 08 Marijampolės savivaldybės investicijų į savivaldybės ūkį ir verslo skatinimo programoje,
- 09 „Marijampolės savivaldybės žemės ūkio ir kaimo plėtros programoje“.

2022 ir 2023 metai 05 Ekonomikos programoje.

¹¹ Žemės ūkio ministro 2006-06-12 Įsakymas Nr.3D-240 „Dėl valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo metodikų patvirtinimo“

¹² VĮ Valstybinės žemės fondo 2022-10-14 Melioracijos valstybinės priežiūros patikrinimo aktas Nr.PA-111

Atkreipiame dėmesį, kad strateginiuose veiklos planuose 2021 m.; 2022 m.; 2023 m. skiriasi numatytas lėšų poreikis nuo savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintų asignavimų melioracijos ir hidrotechnikos statinių būklės priežiūrai. Informacija apie uždavinius, priemones bei planuojamą ir skirtą finansavimą pateikta priede Nr.3., o kriterijų įgyvendinimo reikšmės pateiktos priede Nr.4.

5 lentelė Strateginiuose veiklos planuose ir tarybos sprendimais patvirtinti asignavimai melioracijos ir hidrotechnikos statinių būklės priežiūrai, tūkst. Eur

Metai	Strateginiame veiklos plane planuojamos lėšos	Savivaldybės biudžete patvirtintos lėšos
2021	964,4	381,8
2022	1178,4	1449,9
2023	608	734

Savivaldybės atsakingi darbuotojai, vykdydami Lietuvos Respublikos vietos savivaldos, Melioracijos ir kitus įstatymus, siekia, kad žemės ūkio naudmenos, melioracijos ir hidrotechnikos statiniai būtų tinkamai naudojami, prižiūrimi, išsaugoti, taip padidinant nusausintų žemės ūkio naudmenų našumą.

Atkreipiame dėmesį, kad lėšų poreikis melioracijos statinių priežiūrai, remontui ir rekonstrukcijai kiekvienais metais didėja. Tačiau gautos lėšos iš valstybės biudžeto nepakankamos kad būtų užtikrintas valstybės turto – melioracijos statinių priežiūra.

Skiriant lėšas iš savivaldybės biudžeto reikėtų skatinti prisidėti ūkio subjektams lėšomis tvarkant melioracijos ir hidrotechnikos statinius.

PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ SIŪLOMA BAIGTI AUDITĄ IŠANKSTINIŲ TYRIMU

Melioracijos sistemų ir jų hidrotechninių statinių bloga techninė būklė turi tiesioginę neigiamą įtaką žemės ūkio naudmenų našumui. Dėl šių priežasčių būtina išsaugoti esamas melioracijos sistemas ir jų statinius bei prailginti tinkamą šių sistemų funkcionavimą.

Valstybės skiriamų lėšų nepakanka net būtiniausioms melioracijos reikmėms, jau nekalbant apie būklės pagerinimą.

Būtina skirti didesnę dėmesį savivaldybės melioracijos sistemų rekonstravimo projektams, bei naujos statybos projektams, pritraukiant Europos Sąjungos lėšas, nes tik ši parama padeda palaikyti melioracijos statinių būklę juos rekonstruojant, nes valstybės skiriamų lėšų nepakanka. Savivaldybių teikiamas lėšų poreikis melioracijos turto priežiūrai ir tam skiriamos lėšos nepakankamos nustatytiems melioracijos turto priežiūros reikalavimams vykdyti. Melioracijos grioviai yra pagrindiniai melioracijos sistemų statiniai, nuo kurių būklės priklauso visos melioracijos sistemos veikimas. Teisės aktuose nustatyta, kad griovių šlaitus ir pagriovius būtina kasmet šienauti. Tačiau vien tik melioracijos griovių kasmetiniam šienavimui skiriamos lėšos nepakankamos, nekalbant apie viso valdomo melioracijos turto priežiūrą.

Vertinant tai, kad esminių pažeidimų vertinant Melioracijos ir hidrotechnikos statinių infrastruktūrą ir jų būklę, atliekamų darbų apimtį, finansavimą, lėšų naudojimo reglamentavimą nenustatyta. Kiti nustatyti dalykai aprašyti ataskaitoje, tęsti auditą netikslinga, nes tolesnis tyrimas neduoda pridėtinės vertės ir laukiamo audito poveikio.

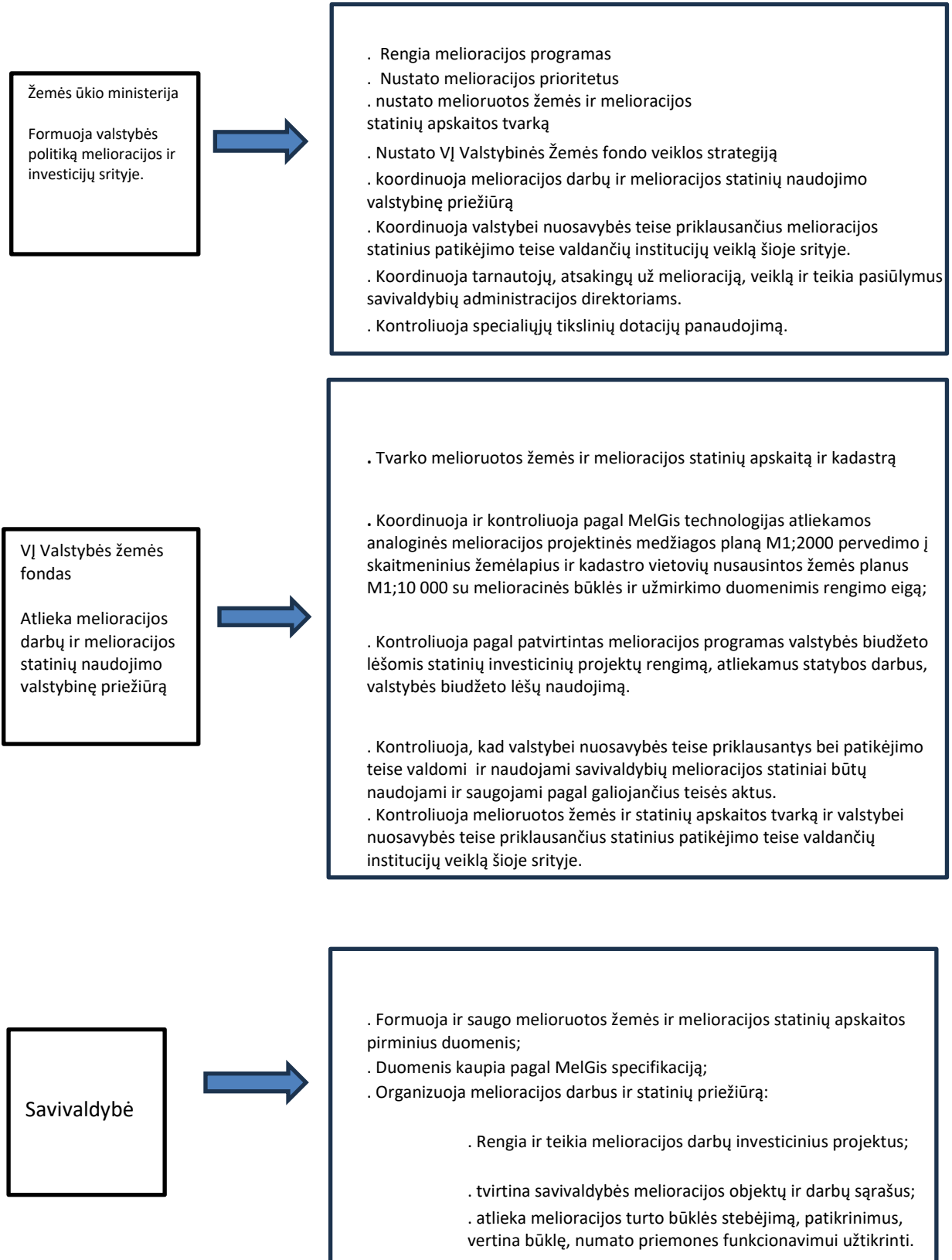
Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja, atliekanti
savivaldybės kontrolieriaus pareigas

Raimonda Jasiulevičiūtė

PRIEDAI

1 priedas

Institucijų atsakingų už valstybei priklausančio melioracijos turto naudojimą ir priežiūrą funkcijos

**Marijampolės savivaldybės finansuojamos valstybės biudžeto specialiomis tikslinėmis dotacijomis
melioracijai, objektų sąrašas**

Darbų paslaugų pavadinimas	Mato, vnt.	Kiekis	Vertė, tūkst. Eur	Pastabos
Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-03-09 įsakymas Nr.DV-270 "Dėl Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. kovo 4 d. įsakymo Nr.DV-253 "Dėl 2021 m. žemės ūkio ir kaimo plėtros programai (Nr.09) skirtų asignavimų paskirstymo patvirtinimo" pakeitimo				
Melioracijos ir hidrotechninių statinių būklės gerinimas			106	
Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių priežiūra, remontas, rekonstravimas			24	
Patvirtinta Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-04-25 sprendimas Nr.1-150 Marijampolės savivaldybės 2022 metų finansuojamos Valstybės biudžeto Specialiomis tikslinėmis dotacijomis melioracijai objektų sąrašas				
Polderių eksploatacija: Amalvos polderio siurblinės eksploatacija ir remontas	ha	1600	11	
Valstybei priklausančių melioracijos statinių remontas gyvenvietėse			15	
Valstybei priklausančių melioracijos statinių avarinis remontas gyvenvietėse			8,60	
Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos tvarkymas	ha	51270	3	
Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių avarinių gedimų remontas			11,9	
Melioracijos griovių ir jų statinių priežiūra ir remontas			128,50	
Patvirtinta Marijampolės savivaldybės tarybos 2023-05-29 sprendimas Nr.1-174 2023 m. Specialiųjų tikslinių dotacijų melioracijai lėšomis vykdomų valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių darbų (objektų) sąrašas				
Amalvo polderio siurblinės eksploatacija ir polderio statinių remontas	ha	1600	11	
Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių remontas gyvenvietėse		1	6,9	
Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos tvarkymas	ha	51270	3,2	
Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių avarinių gedimų remontas	vnt.	1	13	
Melioracijos griovių ir jų statinių priežiūra ir remontas		59,004	129,86	
Melioracijos apskaitoje esančių tvenkinių HTS priežiūra	vnt.	1	15,04	

Informacija apie uždavinius, priemones bei planuojamą ir skirtą finansavimą

2021 metai				2022 metai				2023 metai			
Programa	Uždaviniai	Priemonės	Asignavimų planas tūkst. Eur	Programa	Uždaviniai	Priemonės	Asignavimų planas tūkst. Eur	Programa	Uždaviniai	Priemonės	Asignavimų planas tūkst. Eur
07 Marijampolės savivaldybės valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų vykdymas“	Efektyviai organizuoti Savivaldybės administracijos darbą vykdant Savivaldybei teisės aktais priskirtas valstybės funkcijas.	Melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių eksploatavimas ir priežiūra	373	05 Ekonomikos programa	Prižiūrėti ir plėtoti melioracijos ir hidrotechninių statinių infrastruktūrą	Melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių statinių būklės gerinimas: Melioracijos statinių gedimų gyvenvietėse likvidavimas, paviršinio vandens nuotėkio sutvarkymas, tiltų remontas, griovių ir jų statinių rekonstravimas; Melioracijos statinių pertvarkymas ir paviršinio vandens nuotėkio sutvarkymas remontuojamų ir rekonstruojamų inžinerinių statinių zonose.	239	05 Ekonomikos programa	Prižiūrėti ir plėtoti melioracijos ir hidrotechninių statinių infrastruktūrą	Melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių statinių būklės gerinimas: Melioracijos statinių gedimų gyvenvietėse likvidavimas, paviršinio vandens nuotėkio sutvarkymas, tiltų remontas, griovių ir jų statinių rekonstravimas; Melioracijos statinių pertvarkymas ir paviršinio vandens nuotėkio sutvarkymas remontuojamų ir rekonstruojamų inžinerinių statinių zonose.	375
						Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių priežiūra, remontas, rekonstravimas: Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių priežiūra, remontas, rekonstravimas; Pertekliaus vandens pralaidos ir kitų hidrotechnikos statinių rekonstravimas				Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių priežiūra, remontas, rekonstravimas: Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių priežiūra, remontas, rekonstravimas; Pertekliaus vandens	
08 Marijampolės savivaldybės investicijų į savivaldybės ūkį ir verslo skatinimo programos	Gerinti hidrotechninių statinių ir kitų melioracijos sistemų būklę	Marijampolės II tvenkinio hidrotechninių statinių rekonstrukcija	375				200				55

		Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos 188769113 Žemės ūkio skyrius priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos „Parama žemės ūkio vandentvarkai“ projektas Šventragio ir Igliaukos kadastro vietovių valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos įrenginių rekonstravimas.							pralaidos ir kitų hidrotechnikos statinių rekonstravimas		
09 „Marijampolės savivaldybės žemės ūkio ir kaimo plėtros programa“	Gerinti melioracijos ir hidrotechninių statinių būklę.	Melioracijos statinių gedimų gyvenvietėse likvidavimas, paviršinio vandens nuotėkio sutvarkymas, tiltų remontas, griovių ir jų statinių rekonstravimas	118,4			Marijampolės II tvenkinio hidrotechninių statinių rekonstravimas	185		Vykdyti Savivaldybei teisės aktais priskirtas valstybines funkcijas	Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas	178
		Melioracijos statinių pertvarkymas ir paviršinio vandens nuotėkio sutvarkymas remontuojamų ir rekonstruojamų inžinerinių statinių zonose	98,3			Projekto „Šventragio ir Igliaukos kadastro vietovių valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos įrenginių rekonstravimas“ įgyvendinimas	374,4				
					Vykdyti Savivaldybei teisės aktais priskirtas valstybines funkcijas	Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas	180				
			964,4				1178,4				608
Savivaldybės biudžete patvirtinta			381,8				1449,9				734

Tikslų, uždavinių, priemonių vertinimo kriterijai ir jų įvykdymas

	2021 metai			
Programa	Tikslų, uždavinių, priemonių pavadinimai	Vertinimo kriterijus ir mato vnt.	Vertinimo kriterijų reikšmė	Įvykdyta
07 Marijampolės savivaldybės valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų vykdymas“	02.07.01 vykdyti savivaldybei teisės aktais priskirtas valstybės funkcijas.	Valstybinėms funkcijoms vykdyti lėšų įsisavinimas proc.	100	100
08 Marijampolės savivaldybės investicijų į savivaldybės ūkį ir verslo skatinimo programos	02.08.01-06 Gerinti hidrotechninių statinių ir kitų melioracijos sistemų būklę	Rekonstruojamas plotas ha	112	112
		Rekonstruotų griovių ilgis km.	13	11,2
		Rekonstruotas drenažo rinktųvų ilgis km.	2,5	3,2
		Pralaidos rekonstruojamos 600-1600 mm. Vnt.	8	15
		Rekonstruoti užtvankų hidrotechniniai statiniai	1	1
09 „Marijampolės savivaldybės žemės ūkio ir kaimo plėtros programa“	02.09.01-02 Gerinti melioracijos ir hidrotechninių statinių būklę.	Rekonstruotas sausinamų sistemų plotas , ha	16	27,42
		Rekonstruotas hidrotechninių statinių skaičius, vnt.	8	8
		Rekonstruota tvenkinių hidrotechninių statinių skaičius , vnt.	1	1
2022 metai				
Vertinimo kriterijai			Rezultatai	
Kodas	Rūšis	Pavadinimas	Reikšmė	Įvykdyta
05.02.01	Produkto ir indėlio	Suremontuotų, rekonstruotų melioracijos statinių skaičius, vnt.	30	30
05.02.01.01	Produkto ir indėlio	Suremontuota ir rekonstruota pylimų km.	1,2	0
		Suremontuota ir rekonstruota melioracijos ir hidrotechninių statinių skaičius , vnt.	36	42
		Suremontuota ir rekonstruota griovių, km	4,2	4,2
		Suremontuota ir rekonstruota tvenkinių hidrotechninių statinių skaičius , vnt.	2	2
		Išleistų remonto ir rekonstrukcijos techninių darbo projektų skaičius, vnt.	7	8
		Suremontuota sausinimo sistemų, ha	25	8,9
		Suremontuota ir rekonstruota drenažo linijų, km.	2,2	2,85
05.02.01.01.01.	Produkto ir indėlio	Suremontuota ir rekonstruota melioracijos ir hidrotechninių statinių skaičius , vnt.	25	26
05.02.01.01.02.	Produkto ir indėlio	Suremontuota ir rekonstruota melioracijos ir hidrotechninių statinių skaičius , vnt.	11	6
05.02.01.01.02.	Produkto ir indėlio	Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių skaičius, vnt.	1	1
05.02.01.01.02.	Produkto ir indėlio	Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių skaičius, vnt.	8	0
05.02.01.02.02.	Produkto ir indėlio	Suremontuota hidrotechninių statinių skaičius(užtvankos elementų , vnt.	4	4
05.02.01.03	Produkto ir indėlio	Išleistų remonto ir rekonstrukcijos techninių darbo projektų skaičius, vnt.	1	1
05.02.01.04	Produkto ir indėlio	Drenažo rinktųvų ilgis km.	2,69	0
		Išleistų statinio projektų skaičius vnt.	1	1
		Kontrolinių požeminių šulinių , paviršinio vandens nuleistuvų, aplinkosaugos priemonių skaičius vnt.	8	8
		Tiltų skaičius , vnt.	19	19
		Rekonstruojamų griovių -imtųvų ilgis, km.	12,94	12,94
		Drenažo žiočių skaičius, vnt.	134	134
		Sausinama drenažu plotas, ha	127,8	127,8
		Rekonstruojamos pralaidos 600-1500 mm., vnt.	15	15
05.02.01.05	Proceso ir indėlio	Igyvendintu projektu skaičius vnt.	1	1

2023 metai				
Programa	Uždavinių , priemonių pavadinimas	Rodiklis, mato vienetas	Reikšmė	
05 Ekonomikos programa	Melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių statinių būklės gerinimas:	Suremontuotų, rekonstruotų melioracijos statinių skaičius, vnt.	45	
		Suremontuota sausinimo sistemų, ha	27	
		Suremontuota ir rekonstruota drenažo linijų, km	5,5	
		Suremontuota ir rekonstruota griovių, km	6,6	
		Suremontuota ir rekonstruota pylimų, km	1,6	
		Suremontuota ir rekonstruota tvenkinių hidrotechninių statinių skaičius, vnt.	4	
		Išleistų remonto ir rekonstrukcijos techninių darbo projektų skaičius, vnt.	9	
	Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių priežiūra, remontas, rekonstravimas:	Marijampolės II tvenkinio užtvankos hidrotechninių statinių skaičius, vnt.	1	
	Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas	Suremontuotų, rekonstruotų melioracijos statinių skaičius, vnt.	48	
		Suremontuota ir rekonstruota sausinimo sistemų, ha	29	
		Suremontuota ir rekonstruota drenažo linijų, km	3	
		Suremontuota ir rekonstruota griovių, km	6,2	
		Suremontuota ir rekonstruota pylimų, km	1,4	
		Suremontuota ir rekonstruota tvenkinių hidrotechninių statinių skaičius, vnt.	3	
		Išleistų remonto ir rekonstrukcijos techninių darbo projektų skaičius, vnt.	8	
	Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių būklės gerinimas, didinant žemės ūkio veiklos konkurencingumą	Rekonstruotų melioracijos griovių ilgis, km	12	